

DOI 10.47649/vau.2020.v59.i4.13

МРНТИ 14.07.07

УДК 37.013

Ж.Н.Сабирова¹, А.Т.Шеркешбаева¹

¹Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті
Атырау қ., Қазақстан Республикасы
E-mail: zhanylsyn.sabirova@mail.ru

БАЛАЛАРДЫ ШЕТЕЛ ТІЛІНДЕ ЕРТЕ ОҚЫТУДЫҢ КЕЙБІР ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ

Балалардың оқуға психологиялық дайындығының проблемасы әрқашан өзекті болды, өйткені балалардың болашақтағы дамуы мен білімінің жетістігі оны шешу әдістеріне байланысты, бұл олардың еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігінің ғана емес, сонымен қатар олардың кейінгі өмірдегі жетістіктерінің кілті болып табылады. Қазіргі уақытта білім беруді ертерек бастау үрдісі байқалады, өйткені көптеген ата-аналар бұл процесті 3-4 жасан бастайды. Осы орайда, бұл мақаланың мақсаты - баланың жалпы ерте білім алуға және оның ішінде шет тілін ерте үйренуге психологиялық дайындығының негізгі компоненттерін олардың даралық және жеке қасиеттерін анықтау арқылы сипаттау. Жұмыста балалардың оқуға психологиялық дайындығының негізгі компоненттеріне қатысты ресейлік және шетелдік ғалымдардың зерттеу нәтижелері қарастырылды. Мақалада балалардың оқуға психологиялық дайындығының негізгі компоненттері көрсетілген: жеке, интеллектуалды, эмоционалды-ерік және физиологиялық. Бұл компоненттер баланың психикалық дамуының кез-келген күрделіліктегі бағдарлама бойынша, шетел тілін ерте бастаудың мақсаттылығы баланың жасына емес, оның жеке ерекшеліктеріне және оқуға дайындық деңгейіне байланысты деген тұжырым жасалған, сонымен қатар баланың шет тілін ерте үйренуге дайындығын анықтауға арналған практикалық кеңестер берілген.

Негізгі сөздер: балалардың психологиялық дайындығы, ерте оқыту, жеке тұлғалық, интеллектуалды, эмоционалды-еріктік, физиологиялық дамуы, шет тілін ерте оқыту.

Баланың білімді игерудегі жетістігі оның физиологиялық, ақыл-ой, эмоционалдық және ерік-жігерінің даму деңгейінің ерекшеліктеріне байланысты. Ерте жасан бала дұрыс ойлауды, қоршаған әлем құбылыстарын ұғынуды және ажыратуды, сонымен қатар өз әрекеттері мен шешімдерін жоспарлауды және бақылауды үйренуі керек. Бұл болашақ табысты оқу әрекеттерін құрудың және мектептегі оқуға еш қиындықсыз бейімделуге бағыттауда маңызды.

Олай болса, ерте оқытуға дайындықтың бұл компоненттері кез-келген күрделілік бойынша, баланың жасына сәйкес келетін бағдарлама негізінде оқуды бастау үшін баланың ақыл-ой дамуының қажетті және жеткілікті деңгейін білдіреді.

Балаларды ерте оқытуға психологиялық дайындығының проблемасын зерттеу мәселесімен айналысқан көптеген Ресейлік педагогтар мен психологтардың: Л.И.Божович, Л.А.Венгер, Г.М.Гуткина, И.В. Дубровина, Е.Е. Кравцова, А.А. Люблинская, В.С. Мухина, Н.Н. Поддьяков, К.Н. Поливанова, Е.О. Смирнова және т.б. еңбектерінде көрініс тапты.

Бірқатар ғалымдар мектеп жасына дейінгі балаларда мектепте оқуға қажетті белгілі бір дағдылар мен шеберліктерінің қалыптасуына баса мән берді. Мұндай зерттеулер бірінші тәсілге жатады, ал екінші тәсілге мектептің балаға қоятын талаптарын ескере отырып, баланың жаңа бастамаларымен және психикасындағы өзгерістерді зерттеу жатады.

Үшінші тәсіл баланың іс-әрекетін саналы түрде ересек адамның ауызша нұсқауына бағындыру дағдыларын қалыптастыруға бағытталған жағдайларды сипаттайтын зерттеулерді қамтиды.

Л.И.Божовичтың зерттеуін басшылыққа алып, баланың оқуға дайындығының екі жағын - жекелей және интеллектуалды - дамуын негізге ала отырып, ерте оқытудың жетістігіне айтарлықтай әсер ететін баланың ақыл-ой дамуының параметрлері:

- оқытудың когнитивті және әлеуметтік мотивтерін қамтитын баланың мотивациялық дамуының белгілі деңгейі;
- ерікті мінез-құлықтың қалыпты дамуы;
- ақыл-ой сферасының белгілі бір даму деңгейі [1].

Демек, балалардың ерте оқуға психологиялық дайындығының негізгі критерийі баланың ішкі жағдайының жаңа қалыптасуы деп қарастырылуы керек, бұл оның қоршаған әлемге деген жаңа қатынасы.

Д.Б.Эльконин бұл мәселені зерттей отырып, білім беру қызметін меңгерудің келесі алғышарттарын анықтады:

- баланың өз іс-әрекетін саналы түрде іс-әрекет режимін анықтайтын ережеге бағындыру қабілеті;
- баланың оқу процесінде ережелер жүйесін басшылыққа алу қабілеті;
- ересек адамның айтқанын тыңдау және орындау қабілеті;
- үлгі бойынша жұмыс істеу шеберлігі [2].

Е.Е.Кравцова ерте оқыту проблемасына генетикалық тұрғыдан қарауының арқасында баланың бұл процеске дайындығын талдап, келесі гипотезаны тұжырымдады: оны Л.С.Выготскийдің баланың ойын кезеңінің дамудың негізгі әрекеттік симптомы ретінде сипаттады [3].

Н.В.Нижегородцева мен В.Д.Шадриков балалардың ерте оқытуға психологиялық дайындығын тәрбиелік маңызды сапалардан тұратын жүйе ретінде сипаттады, олардың арасында оқыту мотивтері де бар; визуалды талдау (бейнелі ойлау); оқу тапсырмасын қабылдау мүмкіндігі; таныстыру дағдылары; графикалық шеберлік; іс-әрекетті ерікті түрде реттеу; оқу қабілеті [4].

Сонымен, көрсетілген қасиеттерді талдай отырып, олардың қалыптасуы қажет деген қорытындыға келуге болады, бұл баланың жалпы білім беру үдерісіне дайындығының негізі болып табылады. Бұл үдеріс бастапқы деп саналады, өйткені ақыл-ой дамуының белгілі бір деңгейі болмаса, оқу процесін бастау мүмкін емес.

Алайда Л.И.Божович, Д.Б.Эльконин және Л.С.Выготский мектебінің басқа да өкілдерінің зерттеулерінде оқыту дамуды ынталандырады, яғни Л.С.Выготскийдің идеясы оқыту дамудан озады және оның ынталандырушысы болып табылады деген тұжырым жасалады [5].

Шетелдік ғалымдардың зерттеулерінде баланың оқуға дайындық дәрежесін анықтауға көмектесетін көптеген тесттер бар. Мысал ретінде Керн-Йирасектің «Баланың мектепке оқуға дайындығын анықтау» тестісі қарапайым және қол жетімді, оны психологтар мен педагогтар өз тәжірибесінде жиі қолданады. Бұл тестіні орындау үш тапсырмадан тұрады: ерлердің фигурасын есте сақтау арқылы салу, жазбаша әріптерді қайта жазу және нүктелер тобын сызу. Тест графикалық сипатта қолдың ұсақ моторикасының қалыптасуын анықтауға, жазуды меңгерудің негізгі дағдылары болып табылатын көру және қол қимылдарының үйлесімділігін тексеруге бағытталған. Сондай-ақ тесттің көмегімен баланың интеллектуалды дамуын, оның үлгіге еліктеу дағдысын,

зейінін шоғырландыра алу қабілетін анықтауға болады. Тестке төртінші тапсырма да беріледі - сауалнама ұсынылады, оның көмегімен ойлаудың жалпы деңгейімен көзқарасын және әлеуметтік сапаларынан анықтайды. Бұл әдістің тиімділігі, басқа әдістермен бірге әңгімелесу, бақылау, белгілі бір дағдылар мен қабілеттерді анықтауға арналған тапсырмалар оқуға дайындығын анықтауға көмектеседі [6].

Ресейлік және шетелдік зерттеушілердің кейбір жұмыстарына ғана талдау жасағаннан кейін балалардың оқуға психологиялық дайындығының келесі негізгі компоненттерін анықтауға болады:

- балалардың жеке тұлғалық дайындығы;
- интеллектуалды дайындық;
- эмоционалды-еріктік дайындық;
- физиологиялық дайындық.

Оқуға дайындықтың негізгі компоненттерінің бірі - бұл жеке тұлғалық дайындық, бұл баланың жаңа әлеуметтік рөлді қабылдауға дайындығын қалыптастыруды болжайды және ересектермен қарым-қатынас жасау дағдысымен, өзінің мінез-құлқын сабақ кезіндегі ережелерге бағындыру қабілетінің болуымен көрінеді. Оқу іс-әрекетінің табысты болуы баланың эмоционалды сферасының белгілі бір даму деңгейіне, оның эмоционалды тұрақтылығына да байланысты.

Балалардың ерте оқуға дайындығының тағы бір компоненті - оқуға интеллектуалды дайындық. Л.С.Выготский оқуға интеллектуалды дайындық негізінен ойлау процесінің даму деңгейінде, яғни балалардың ойлауының сапалық ерекшеліктерінде жатыр деп айтты. Демек, оқуға интеллектуалды дайындық ойлау процестерінің дамуымен байланысты - объектілерді жалпылау, салыстыру, оларды жіктеу, маңызды белгілерді бөліп шығару және қорытынды жасау.

Үшінші маңызды компонент - балалардың оқуға эмоционалды-еріктік дайындығы. Баланың өзіне деген қатынасында елеулі өзгерістер орын алуда, өйткені баланың сыртқы өмірлік белсенділік шеңбері мен оның ішкі өмірі кеңейеді. Бұл жағдайда бала өзінің ішкі әлемін ашады, баланың өзін-өзі тануы, сонымен қатар өзін-өзі бағалауы өзгереді. Ерікті дайындыққа келетін болсақ, бұл көбінесе баланың мотивтерінің қалыптасуынан, оның мінезінің ерекшеліктеріне байланысты, өйткені ол мұғалімдердің талаптарына мойынұсынып, оларды орындауы керек болады. Осы кезеңдегі балаға білім берудің бастапқы кезеңіндегі қиындықтарды жеңуге көмектесетін ата-аналардың орасан зор рөлін атап өту керек.

Ерік-жігерді қалыптастырудағы маңыздылық - кедергілерге белсенді қатынасты тәрбиелеу, қиындықтардан қорықпауға дағдылануға жету мотивін тәрбиелеу, өз бетінше шешім қабылдауға тәрбиелеу, өз іс-әрекеті мен ісіне жауапкершілікпен қарауға бағдар беру.

Дайындықтың тағы бір компонентін - баланың физиологиялық дайындығын, яғни оның денсаулығының жай-күйін, физикалық дамуын, негізгі қимыл-қозғалыстардың дамуын, бұлшықеттің ұсақ топтарының дамуын, қолдың ұсақ моторикасын атап өтпеу мүмкін емес. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту мен сөйлеу арасында тығыз байланыс болғандықтан, баланың саусақтарының ұсақ моторикасын дамыту өте маңызды, себебі бұл оның сөйлеуін дамытуға әкеледі.

Бұл мақалада маңызды тәсіл болып Л.С.Выготскийдің көзқарасы болып табылады, ол өз еңбектерінде «мектепке дайындық» (нақты жағдайларға және мектептегі оқуды ұйымдастыруға дайындық) және «пәнді оқуға дайындық» (мектеп пәндері бойынша

арнайы білімді игеруге дайындық) ұғымдарына бөледі [7]. Шетел тілін оқытудың бастапқы кезеңдерде ойындармен, әндермен және таяқшалармен өткізуді жиі өзгерту олардың партада, мұғалімнің нұсқауларын жай орындап отырғаннан маңызды болып табылады.

Көптеген ғалымдар бұл процесті бастау үшін ең сәтті болатын ерте кезеңмен келіседі. Алайда, Барселона университетінің шет тілдерін ерте оқыту бойынша зерттеушісі Мария Луз Зелая атап өткендей, «Неғұрлым ерте болса, соғұрлым жақсы» идеясы әрдайым шындыққа айнала бермейді. Ол шетел тілін 10-11 жастан бастап оқыту, 4-5 жастан бастап оқыту сияқты тиімді бола алады деп санайды, өйткені баланың жеке, интеллектуалды, эмоционалды-ерік және физиологиялық дамуының дайындығын қолдайды. Сондай-ақ, 4 жасынан бастап шет тілін оқыту процесін ұзаққа созылуы мүмкін және көп күш жұмсауды қажет етеді деп тұжырымдайды.

Шетел тілін оқыту бойынша зерттеулерде дағдарысты кезең теориясы ерекше орын алады. 4-тен 10 жасқа дейінгі балалар үшін шетел тілін үйрену жыныстық жетілуден кейін үйрете бастайтындарға қарағанда оңай. Бұл 11 жастан асқан балалармен салыстырғанда 4-10 жастағы балалардағы жүйке байланыстарының тез жетілуіне байланысты, бұл тілдік даму инстинктивті түрде болуы мүмкін емес, өйткені бұл ерте даму кезеңінде болады. Осы теорияны ұстанушылардың пікірінше, адамның миы жыныстық жетілуден кейін өзінің икемділігін жоғалтады және бұл орта мектепте шетел тілін меңгерудегі қиындықтарды түсіндіреді [8].

Тағы бір танымал ғалым Крашен шетел тілін меңгертудің үш параметрін зерттеу арқылы растады: маршрут, соңғы нәтиже және жылдамдық. «Маршрут» шетел тілін оқыту процесін сипаттайды, оның реттілігі мен жүйелілігі, ал «жылдамдық» - бұл оның соңғы нәтижеге жететін уақыт аралығы. Оның зерттеуіне сәйкес, 11 жастағы және одан жоғары жастағы оқушылар шетел тілін тезірек үйренеді және сәйкесінше «жылдам» қабылдайды. Алайда шетел тілін 4-5 жасында бастаған балалар, оны ұзақ оқыса да, нәтижелері жақсырақ және сәтті болады. Бұл сонымен қатар бастапқы кезеңде алынған тілдік материалды автоматты түрде меңгеру және оны шет тілін меңгеру процесінде бірнеше рет қайталау дағдыларымен түсіндіріледі [9].

Сонымен, шетел тілін ерте бастаудың мақсаттылығы баланың жасына емес, оның жеке ерекшеліктеріне және оның оқуға дайындық дәрежесіне байланысты. Сондай-ақ, ата-аналардың бұл процесті түсіну маңыздылығын атап өту қажет.

Баланың ана тілінің артикуляциялық базасын қалыптастыру мәселесі маңызды аспект болып табылады. Егер балада ана тілінің дыбыстарын айтуға байланысты күрделі проблемалар туындаса, шетел тілін үйренудің қажеті жоқ, өйткені шетелдік дыбыстардың айтылу ерекшеліктері ана тілінің дыбыстарының айтылуына кері әсер етуі мүмкін. Логопедтердің пікірі бойынша барлық басқа жағдайларда шетел тілін үйрену баланың ана тілінде сөйлеуін дамытуға оң әсер етеді.

Балаларда шетел тілін меңгеру ересектерге қарағанда оңай деген пікір бар. Бұл тілді үйренуде ескеретін жағдайлардың біреуі ғана. Балаларға сабақ бере отырып, мұғалім балалардың білімге деген ынтасы мен айқын қабілетін, олардың өзбеттілігін, ұялмай мұғалімнен кейін кез-келген сөзді мазақ пен түсінбеушіліктен қорықпай қайталайтындығын пайдаланады. Бірақ сонымен бірге олар қызығушылықты тез жоғалтады, бұл мұғалім үшін белгілі бір қиындықтар тудырады. Оқушылардың қызығушылығын сақтауға сабақтар өткізілетін бөлменің кеңістігі (ойындар мен дене шынықтыру үзілістеріне арналған бос орын, техникалық құрал-жабдықтар, жарқын

ойыншықтар мен кітаптар және т.б.), сонымен қатар мұғалімнің жеке басы, ол жасаған атмосфера, мотивацияның болуы, іс-әрекеттің жиі өзгеруі, бәрі бірге әсер етеді. Балалар шетел тілін үйрену кезінде, ойнайды және көңіл көтереді, ал ересектер қысқа мерзімде көп оқу материалын оқу үшін көп жұмыс істеуі керек. Сондай-ақ, ересек адамның есте сақтау және ойлау қабілеттері дешетел тілін меңгеру кезінде әсер етеді. Ересектерде танымдық жетілудің, аналитикалық қабілеттің, прагматикалық дағдылардың, қоршаған әлем туралы білімнің болуы оқу материалын, әсіресе морфология, синтаксис және лексикология сияқты бөлімдерді тез игеруге көмектеседі. Фонетика (дыбыстар мен интонацияны имитациялау қабілетіне байланысты) және ауызша сөйлеу балаларға оңайырақ, өйткені балаларда, әдетте, психологиялық кедергі болмайды және қателік жасаудан қорықпайды.

Қорытындылай келе,

1. Балалардың оқуға психологиялық дайындығының негізгі компоненттеріне мыналар жатады: балалардың жеке дайындығы; интеллектуалды дайындық; эмоционалды және ерікті дайындық; физиологиялық дайындық.

2. Бала сыныпта оқуға, құрдастарымен қарым-қатынас жасауға дайын болуы мүмкін, бірақ бірқатар пәндерді, соның ішінде шет тілін оқып үйрену барысында туындайтын қиындықтарды жеңе алмайды.

3. Шетел тілін үйренуге оңтайлы жас жоқ, басты индикатор оның жеке, интеллектуалды, эмоционалды-ерік және физиологиялық дайындығын қалыптастыру болып табылады.

4. Балалардың даму ерекшеліктеріне байланысты шетел тілін оқып үйрену жеңіл өтсе, ал ересектер қысқа мерзімде көп оқу материалын оқып үйрену үшін көп жұмыс істеуі керек. Алайда, ересектерде когнитивті жетілудің, аналитикалық қабілеттің, прагматикалық дағдылардың, қоршаған әлем туралы білімнің болуы оқу материалын, әсіресе морфология, синтаксис және лексикология сияқты бөлімдерді тез игеруге көмектеседі.

5. Балаларды шет тілімен ерте оқытуды арнайы әдісті білетін және баланы ынталандыруға қабілетті жоғарғы білімді маманға тапсырған дұрыс.

Шетел тілін үйрену процесі ұзақ және күрделі өтеді. Бұл процестің жылдамдығы мен тиімділігі көптеген компоненттерге, оның ішінде дарындылыққа байланысты. Туа біткен фонематикалық есту қабілеті бар, есте сақтау қабілеті жоғары және психикалық даму деңгейі жоғары балалар бар. Әрине, мұндай балаларға шетел тілін меңгеру әлдеқайда жеңіл болады. Сонымен қатар табыстың екінші компоненті де бар - еңбек пен табандылық. Осы компоненттің қатысуымен шетел тілінің меңгерілуі сәтті болуы мүмкін.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте: психологическое исследование. - М.: Просвещение, 2008. - с. 386-389
- 2 Эльконин Д.Б. Детская психология: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. - М.: Издательский центр «Академия», 2007. - 384 с.
- 3 Кравцова Е.Е. Психология и педагогика. Краткий курс: учебное пособие. - Москва: Проспект, 2016. - 320 с.
- 4 Нижегородцева Н.В., Шадриков В.Д. Психолого-педагогическая готовность ребенка к школе. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. - 256 с.
- 5 Выготский Л.С. Собрание сочинений: в 6 т. / гл. ред. А.В. Запорожец. - М.: Педагогика, 1982-1984. - Т. 2. - С. 230.
- 6 Диагностика готовности ребенка к школе (определение школьной зрелости по тесту Керна-Йирасека). - <http://strana-znaek.ru/podgotovka-k-shkole/stati/index.php?ID=23>

- 7 Выготский Л.С. Педагогическая психология. - М.: Астрель, 2008. - С. 189.
- 8 Дубровина И.В. Практическая психология образования. - СПб.: Питер, 2004. - 592 с. - URL: <http://klex.ru/7sd>.
- 9 Матвиенко Л.М. Раннее обучение детей иностранному языку: теория и практика // Концепт научно-методический электр.журнал.2018, №6. стр.347-356

НЕКОТОРЫЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАННЕГО ОБУЧЕНИЯ ДЕТЕЙ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Проблема психологической готовности детей к обучению всегда была актуальной, так как от способов ее решения зависит успешность будущего развития и обучения детей, что является залогом не только их конкурентной способности на рынке труда, но и их успешности в дальнейшей жизни в целом. В настоящий момент наблюдается тенденция более раннего начала обучения, так как многие родители стремятся начать данный процесс с 3-4 лет. Таким образом, цель настоящей статьи - выявить основные компоненты психологической готовности ребенка к раннему обучению в целом и к раннему изучению иностранного языка в частности. В работе были использованы результаты исследований российских и зарубежных ученых, касающихся основных компонентов психологической готовности детей к обучению. В статье выделяются основные компоненты психологической готовности детей к обучению: личностный, интеллектуальный, эмоционально-волевой и физиологический. Указанные компоненты представляют собой необходимый и достаточный уровень психического развития ребенка для начала обучения по программе любой сложности, в том числе для изучения иностранного языка, с учетом особенностей данного процесса.

Ключевые слова: психологическая подготовленность детей, раннее обучение, личностное, интеллектуальное, эмоционально-произвольное, физиологическое развитие, раннее изучение иностранного языка.

SOME PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF EARLY TEACHING OF A FOREIGN LANGUAGE TO CHILDREN

The problem of children's psychological readiness for learning has always been relevant, since the success of the future development and education of children depends on the methods of its solution, which is the key not only to their competitive ability in the labor market, but also to their success in later life in general. At the moment, there is a tendency for an earlier start of education, since many parents tend to start this process from 3-4 years old. Thus, the purpose of this article is to identify the main components of a child's psychological readiness for early learning in general and for early learning of a foreign language in particular. The work used the results of studies of Russian and foreign scientists concerning the main components of children's psychological readiness for learning. The article highlights the main components of children's psychological readiness for learning: personal, intellectual, emotional-volitional and physiological. These components represent the necessary and sufficient level of the child's mental development to start learning on a program of any complexity, including for learning a foreign language, taking into account the peculiarities of this process.

Key words: psychological readiness of children, early learning, personal, intellectual, emotionally arbitrary, physiological development, early learning of a foreign language.

References

- 1 Bozhovich L.I. Lichnost' i ee formirovanie v detskom vozraste: psihologicheskoe issledovanie. - M.: Prosveshhenie, 2008. - s. 386-389
- 2 Jel'konin D.B. Detskaja psihologija: ucheb. posobie dlja stud. vyssh. ucheb. zavedenij. - M.: Izdatel'skij centr «Akademija», 2007. - 384 s.
- 3 Kravcova E.E. Psihologijai pedagogika. Kratkij kurs: uchebnoe posobie. - Moskva: Prospekt, 2016. - 320 s
- 4 Nizhegorodceva N.V., Shadrikov V.D. Psihologo-pedagogicheskaja gotovnost' rebenka k shkole. - M.: Gumanit. izd. centr VLADOS, 2001. - 256 s.
- 5 Vygotskij L.S. Sobranie sochinenij: v 6 t. / gl. red. A.V. Zaporozhec. - M.: Pedagogika, 1982-1984. - T. 2. - S. 230.

- 6 Diagnostika gotovnosti rebenka k shkole (opredelenie shkol'noj zrelosti po testu Kerna-Jiraseka). – <http://strana-znaek.ru/podgotovka-k-shkole/stati/index.php?ID=23>
- 7 Vygotskij L.S. Pedagogicheskaja psihologija. - M.: Astrel', 2008. - S. 189.
- 8 Dubrovina I.V. Prakticheskaja psihologija obrazovanija. - SPb.: Piter, 2004. - 592 s. - URL: <http://klex.ru/7sd>.
- 9 Matvienko L.M. Rannee obuchenie detej inostrannomu jazyku: teorija i praktika // Koncept nauchno-metodicheskij jelektr.zhurnal. 2018, №6.str.347-356

Information about authors:

Zhanylsyn Sabirova, Candidate of psychological sciences, associate Professor of Psychology and Special Education, Kh. Dosmukhamedov Atyrau University, Atyrau, Kazakhstan E-mail: zhanylsyn.sabirova@mail.ru

Ayazhan Sherkeshaeva, 7M01101-Master of pedagogy and psychology, 2 course. Kh. Dosmukhamedov Atyrau University, Atyrau, Kazakhstan E-mail: Ayazhan_9797@mail.ru

DOI 10.47649/vau.2020.v59.i4.14

МРНТИ 77.05.09

УДК 914.824.68

А.Р.Абишев¹, Ю.М.Фролов², Д.К.Турсумбаев³

¹Национальный научно-практический центр физической культуры МОН РК

²Алматинский полиграфический колледж

³Алматинский многопрофильный колледж

г.Алматы, Республика Казахстан

E-mail: asylkhan.a54@mail.ru

ВОЗРАСТНАЯ ДИНАМИКА ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ МАЛЬЧИКОВ ОТ 8-17 ЛЕТ (ПРОДОЛЬНЫЕ РАЗМЕРЫ ТЕЛА)

Проблема возрастного становления анатомно-антропологических показателей, характеризующих рост и развитие подрастающего поколения в различных этно-территориальных, профессиональных и спортивных группах населения, продолжает на современном этапе оставаться одной из важнейших задач для решения и выполнения государственной программ развития массового спорта в Республики Казахстан. В программе предусматривалась дальнейшее развитие массовой физической культуры и спорта, внедрение и в повседневную жизнь людей нашей Республики. Учитывая оздоровительный характер массовой физической культуры, необходимо вести поиск критериев оценки физического развития человека для каждого возрастного периода его жизни.

Физическая культура и спорт рассматриваются как одно из важнейших средств воспитания гражданина республики, гармонический сочетающего в себе духовное богатство, моральную чистоту и физическое совершенство. Успешное выполнение этой задачи во многом зависит от правильной постановки физического воспитания в школьном возрасте.

При организации и выполнении наших исследований направленных на изучение морфологических и функциональных признаков физического развития школьников, мы пользовались общепринятой единой унифицированной методикой, принятой в НИИ антропологии МГУ им.Ломоносова и описанной В.В.Бунаком, А.Б.Савицкой и Д.И.Арон.

Измерение проводились на здоровых мальчиков 8-17 летнего возраста занимающихся спортом.

Для изучения физического развития как правило, определяются основные антропологические показатели: длина руки и ее звеньев мальчиков занимающихся и не занимающихся спортом.

Измерение проводились на здоровых мальчиков 8-17 летнего возраста, не занимающихся спортом для изучения физического развития, как правило, определяются основные антропологические показателей: длина руки и ее звеньев мальчиков и не занимающихся спортом.